

បន្ទីរមណ្ឌលជាតិការពារមាតា និងទារក
National Maternal and Child Health Center

ទិវាសល្យសាស្ត្រ សម្ព័ន្ធ និងរោគស្រ្តី លើកទី៣

ប្រធានបទ៖ «ពង្រឹង និងបង្កើនសេវាកម្មសេវាថែទាំ សង្គ្រោះ ប្រកបដោយគុណភាព»

ការថែទាំផ្ទៃពោះមុនសម្រាល
(Antenatal Care)

Prepared by: MW. Chhim Tharaly

ថ្ងៃទី៤-៥ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០២៥
សណ្ឋាគារភ្នំពេញ

បង្រៀនបណ្តុះបណ្តាលជាតិគាំពារមាតា និង ទារក ផ្នែកពិគ្រោះជំងឺក្រៅ

ការថែទាំផ្ទៃពោះមុនសម្រាល (Antenatal Care)

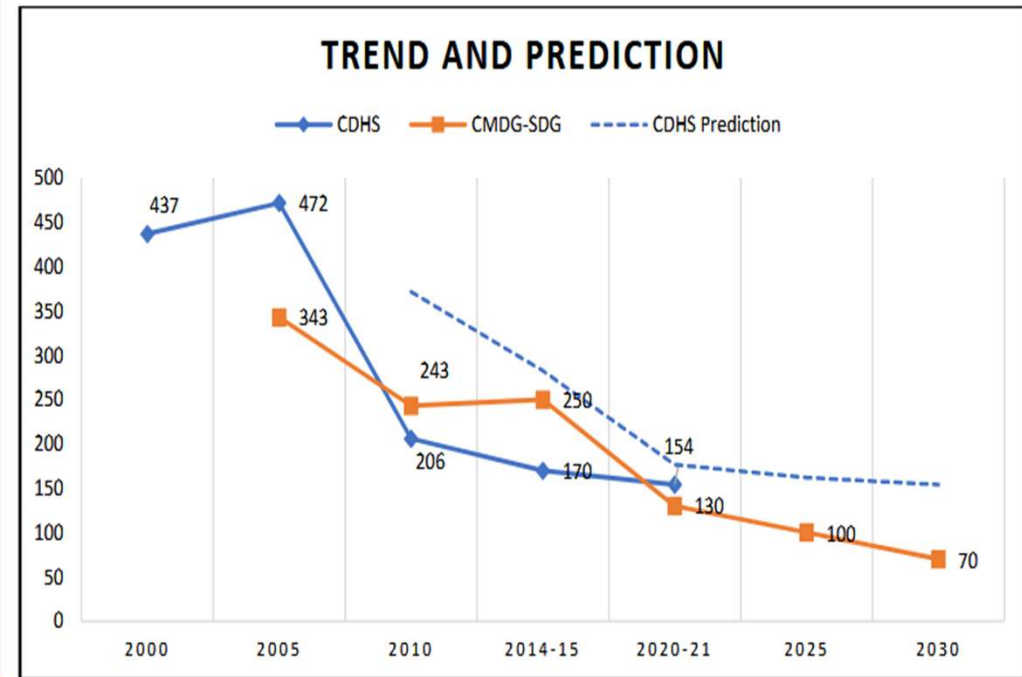
Prepared by: MW. Chhim Tharaly

មាតិកា

- វត្ថុបំណង
- សាវតា
- សេវានៅផ្នែកពិគ្រោះជំងឺក្រៅ
- ទិន្នន័យការពិនិត្យផ្ទៃពោះនៅឆ្នាំ២០២៤ និងឆមាសទី១នៃឆ្នាំ២០២៥
- ចំនួន និងប្រភេទផ្ទៃពោះប្រឈម
- សារៈសំខាន់នៃការពិនិត្យផ្ទៃពោះ
- កាលវិភាគនៃការពិនិត្យផ្ទៃពោះ
- ការកំណត់រកកត្តាប្រឈម និងគ្រោះថ្នាក់អំឡុងពេលពិនិត្យផ្ទៃពោះ
- វិធីសាស្ត្រនៃការណាត់ជួបតាមដានផ្ទៃពោះ
- Take home message

វត្ថុបំណង

១. ធានាការប៉ះទំសុខភាពមាតា និងទារកប្រកបដោយគុណភាព និងសុវត្ថិភាពក្នុងអំឡុងពេលមានផ្ទៃពោះ
២. កំណត់រកផ្ទៃពោះដែលមានកត្តាប្រឈមខ្ពស់ និងធ្វើការគ្រប់គ្រងអោយទាន់ពេលវេលា
៣. បង្កើនការផ្តល់សេវាពិនិត្យផ្ទៃពោះដែលមានគុណភាព

សាវតា

ផ្នែកពិគ្រោះជំងឺក្រៅមានបុគ្គលិកសរុបចំនួន២៤នាក់ និងមានប្រភេទបន្ទប់ដូចជា:

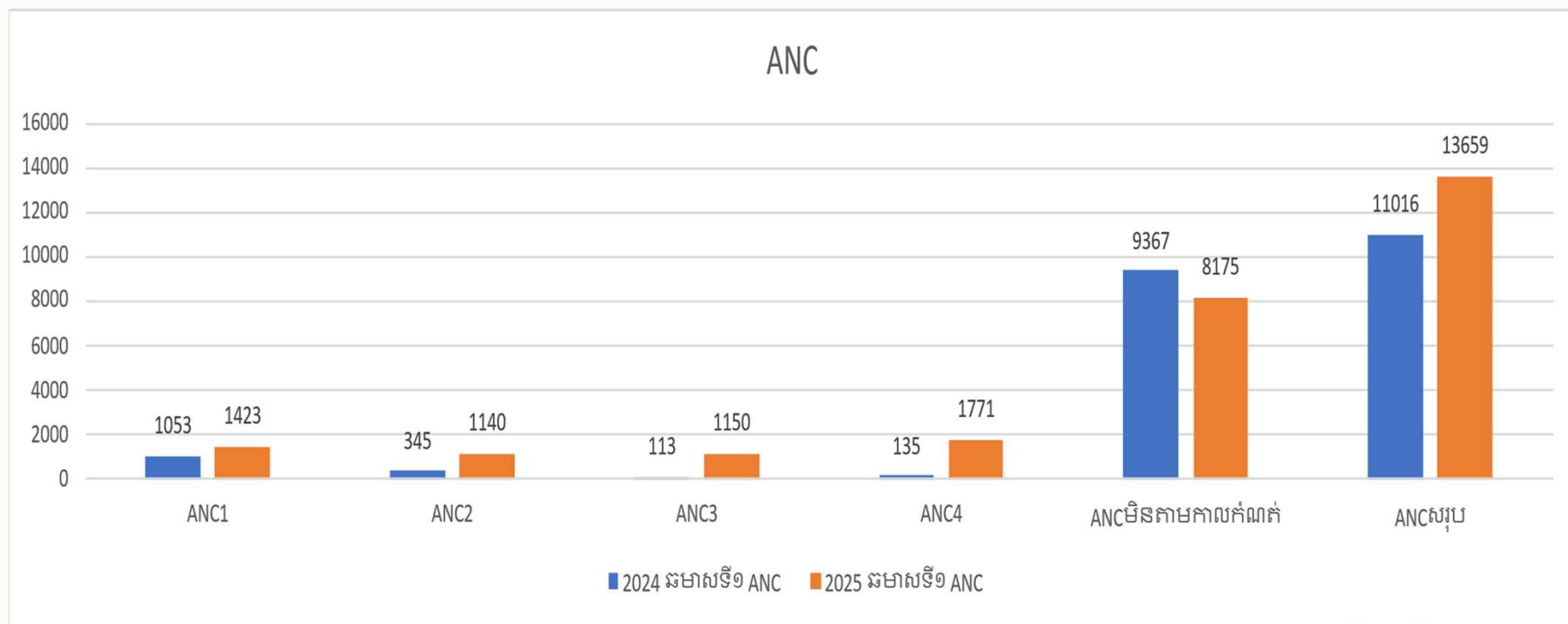
- បន្ទប់ពិនិត្យផ្ទៃពោះ: ៣
- បន្ទប់ពិនិត្យរោគស្ត្រី និងពិគ្រោះមុនយកបុត្រ: ២
- បន្ទប់ថែទាំព្យាបាលការមានកូនមិនតាមប្រាថ្នា: ១
- បន្ទប់តាមដានការដាក់CTG: ១
- បន្ទប់ពិនិត្យអេកូសាស្ត្រ: ១
- បន្ទប់ផ្តល់សេវាពន្យារកំណើតនិងថែទាំក្រោយសម្រាល: ១
- បន្ទប់អប់រំម្តាយ: ១
- បន្ទប់ព្យាបាលមាត់ធ្មេញ: ១
- បន្ទប់ផ្តល់ថ្នាំបង្ការ និងតាមដានការលូតលាស់ទារក និងកុមារក្រោម២ឆ្នាំ: ១
- បន្ទប់ព្យាបាលដោយចលនា: ១

សេវាផ្តល់ជូនអតិថិជន រួមមាន :

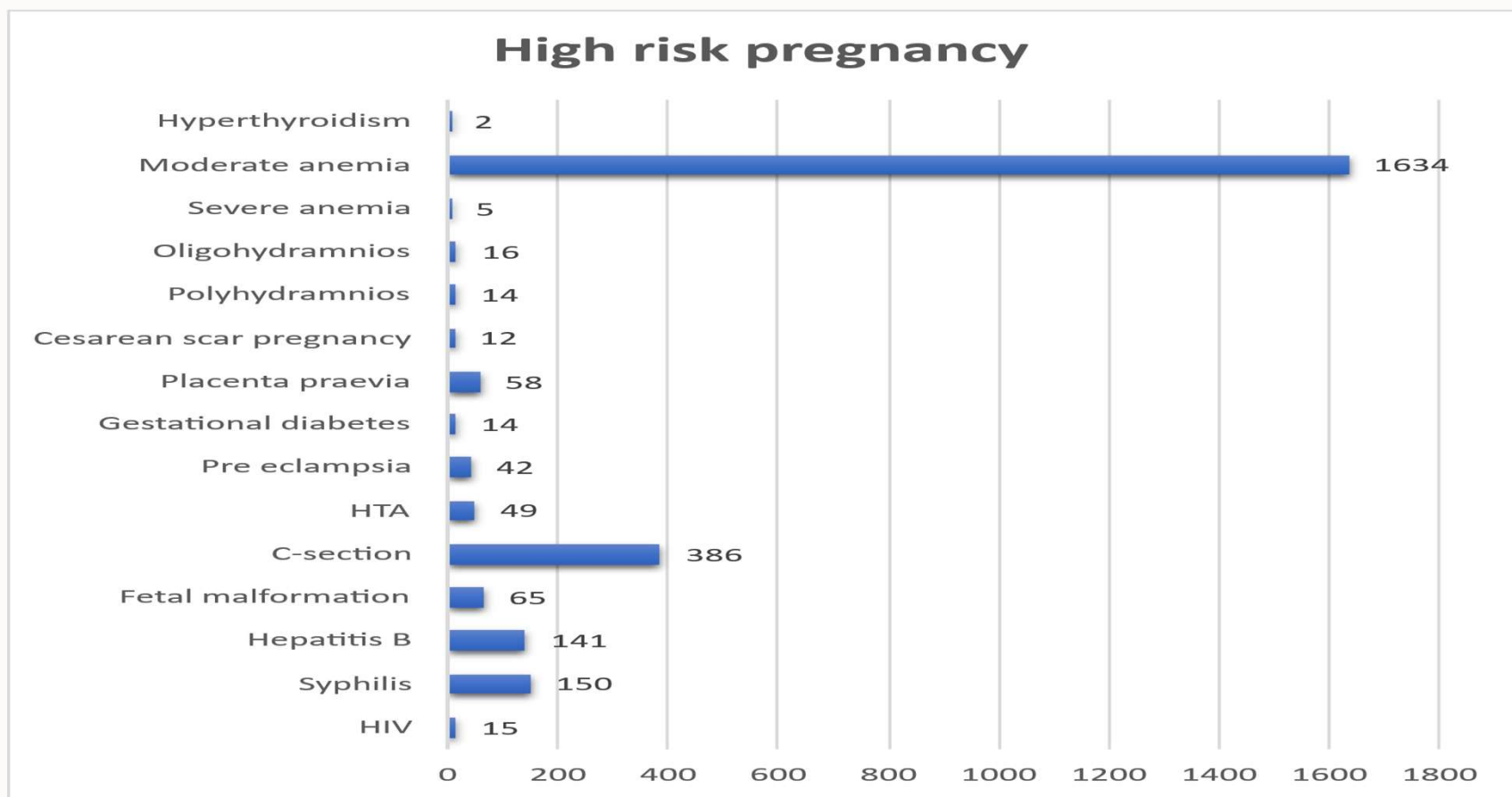
១. សេវាពិនិត្យថែទាំផ្ទៃពោះមុនពេលសម្រាល
២. សេវាពិនិត្យថែទាំក្រោយពេលសម្រាល
៣. សេវាពិនិត្យរោគស្ត្រី និងពិគ្រោះមុនយកបុត្រ
៤. សេវាពន្យារកំណើត
៥. សេវាថែទាំព្យាបាលការមានកូនមិនតាមប្រាថ្នា
៦. សេវាចាក់ថ្នាំបង្ការ
៧. សេវាពិនិត្យមាត់ធ្មេញ
៨. សេវាតាមដានការលូតលាស់របស់ទារក និងកុមារ
៩. សេវាព្យាបាលដោយចលនា

ការពិនិត្យផ្លូវពោះឆ្មាសទី១ ឆ្នាំ២០២៤ និងឆ្នាំ២០២៥

ចំនួន និងប្រភេទផ្ទៃពោះប្រឈម

សារៈសំខាន់នៃការពិនិត្យផ្ទៃពោះ

- ការពិនិត្យផ្ទៃពោះទៀងទាត់មានសារៈសំខាន់ណាស់សម្រាប់សុខភាពមាតា និងទារក។ វាផ្តល់នូវឱកាសជាច្រើនដូចជា៖
 - តាមដានសុខភាពមាតា
 - តាមដានការលូតលាស់របស់ទារក
 - ទទួលបានការអប់រំអំពីការថែទាំសុខភាព
 - រកឱ្យឃើញកត្តាប្រឈមក្នុងអំឡុងពេលពិនិត្យផ្ទៃពោះ
 - គ្រប់គ្រងឬព្យាបាលផលវិបាកដែលអាចកើតមាន
 - កាត់បន្ថយហានិភ័យនៃការសម្រាលកូនមិនគ្រប់ខែ
 - ផ្តល់ការគាំទ្រផ្នែកផ្លូវចិត្ត

កាលវិភាគពិនិត្យផ្ទៃពោះធម្មតា

- ស្ត្រីត្រូវមកពិនិត្យផ្ទៃពោះឱ្យបានឆាប់នៅពេលដែលដឹងថាបាត់រដូវភ្លាម
- គ្រប់ស្ត្រីមានផ្ទៃពោះគប្បីទទួលការពិនិត្យឱ្យបានយ៉ាងតិច៤ដង៖
 - ១) ការពិនិត្យលើកទី១ ៖ គឺមានអាយុ តិចជាង១២សប្តាហ៍
 - ២) ការពិនិត្យលើកទី២ ៖ គឺមានអាយុ ២០ទៅ២៤សប្តាហ៍
 - ៣) ការពិនិត្យលើកទី៣ ៖ គឺមានអាយុ ៣០ទៅ៣២សប្តាហ៍
 - ៤) ការពិនិត្យលើកទី៤ ៖ គឺមានអាយុ ៣៦ទៅ៣៨សប្តាហ៍
- ការពិនិត្យផ្ទៃពោះមិនតាមការកំណត់ អាចធ្វើឡើងនៅពេលស្ត្រីមានកត្តាប្រឈមផ្សេងៗ។
- នៅសប្តាហ៍ទី៤១ ប្រសិនបើកូនមិនទាន់កើត ស្ត្រីត្រូវត្រឡប់មកពិគ្រោះជាមួយពេទ្យជំនាញវិញ។

ការកំណត់អាក្ខរក្សាប្រឈម និងគ្រោះថ្នាក់តាមកាលវិភាគពិនិត្យផ្ទៃពោះ

- ការសាកសួរប្រវត្តិស្ត្រីទៅលើផ្នែកសម្ភព និងរោគស្ត្រី ដោយឆ្លបជំនាញ (រកអោយឃើញពីបញ្ហា និងកត្តាប្រឈម)
- ការពិនិត្យរាងកាយ (យកសញ្ញាជីវិត ការកំណត់ BMI និងពិនិត្យផ្ទៃពោះ)
- អមវេជ្ជសាស្ត្រ :
 - មន្ទីរពិសោធន៍ (ឈាម និងទឹកនោម)
 - អេកូសាស្ត្រ ពិនិត្យទៅតាមត្រីមាសនីមួយៗដើម្បីកំណត់រកបញ្ហាមិនប្រក្រតីរបស់ទារក និងបញ្ហាផ្សេងៗរបស់ម្តាយ
 - OGTT, Down Syndrome, NIPT

ការកំណត់អាក្រក់ប្រឈម និងគ្រោះថ្នាក់តាមកាលវិភាគពិនិត្យផ្ទៃពោះ

វាយតម្លៃ	ប្រឈម	គ្រោះថ្នាក់
អាយុគភ៌ពេលមកពិនិត្យ	មិនដឹងច្បាស់	លើសខែ
អាយុស្រ្តី	១៦-១៧ឆ្នាំ ≥ ៣៥ ឆ្នាំ កូនច្រើនដង	≤ ១៥ ឆ្នាំ
ចំនួនផ្ទៃពោះ		(≥ ៥ ដង) > ៣៥ឆ្នាំកូនដំបូង
ចំនួនសម្រាល	៤ដង	(≥ ៥ ដង)
កម្ពស់ស្បូន (គិតគ្រប់ខែ)	៣៣-៣៤សម	≥ ៣៥ សម ឬ ≤ ២៨ សម
ចំនួនកូនក្នុងផ្ទៃ		គភ៌កូនភ្លោះ២ ឬលើស
កម្ពស់ស្រ្តី	១៤៥-១៥០សម	< ១៤៥សម

ការកំណត់អាក្ខរក្សាប្រឈម និងគ្រោះថ្នាក់តាមកាលវិភាគពិនិត្យផ្ទៃពោះ

វាយតម្លៃ	ប្រឈម	គ្រោះថ្នាក់
ប្រវត្តិសម្រាលផ្ទៃពោះមុន	បូមជប់ រំហែកទ្វារមាសកម្រិត៣ សិរមាន Varice កូនមិនគ្រប់លក្ខណៈ C-section	PE/Eclampsia, seizure, PPH, low birth weight, premature, Stillbirth, neonatal death
ប្រវត្តិជំងឺទូទៅ		ទឹកនោមផ្អែម បេះដូង ផ្លូវដង្ហើម ធ្លាប់បញ្ចូលឈាម chronic HTA គ្រោះថ្នាក់ទាក់ទងនឹងអាងត្រគាក
មន្ទីរពិសោធន៍៖		
HIV/AIDS, Syphilis, Hepatitis B,	មិនធ្លាប់ធ្វើតេស្ត	វិជ្ជមាន
Hb	7-11g/dl	<7g/dl
Urine test	Proteinuria: ++	≥+++

ការកំណត់អាក្ខរក្សាប្រឈម និងគ្រោះថ្នាក់តាមកាលវិភាគពិនិត្យផ្ទៃពោះ

វាយតម្លៃ	ប្រឈម	គ្រោះថ្នាក់
ស្ថានភាពស្ត្រី-ពិនិត្យរាងកាយ		
សម្ពាធឈាម	$\geq 140/90 \text{ mmHg}$	$\geq 160/110 \text{ mmHg}$
សញ្ញានៃការលើសសម្ពាធឈាម		ឈឺក្បាលខ្លាំង ស្រវឹងភ្នែក ចុកចុងដង្ហើម
ដំណើរ	$\geq 110 \text{ bpm}$	
កម្ដៅរាងកាយ	$> 37.5^{\circ}\text{C}$	$> 38^{\circ}\text{C}$ មានបែកស្រោមទឹកភ្លោះ ធ្លាក់សមានក្លិនស្អុយ មានសញ្ញាបង្ករោគ
ធ្លាក់ឈាមតាមទ្វារមាសអំឡុងមានផ្ទៃពោះ	ធ្លាក់ឈាមតិចៗ (< ២ដុំសំឡី/១ម៉ោង)	ជោគសំឡី ឬក្រណាត់ទ្រាប់ក្នុងរយៈពេល < ៥នាទី
ស្ថានភាពអារម្មណ៍	ស្ងប់ស្ងាត់	ពុះកញ្ឆោល ធ្លាក់ទឹកចិត្ត

ការកំណត់អាក្រក់ប្រឈម និងគ្រោះថ្នាក់តាមការវិភាគពិនិត្យផ្ទៃពោះ

- ផ្ទៃពោះបច្ចុប្បន្នដែលមានកត្តាប្រឈម ៖
 - ផ្ទៃពោះកូនភ្លោះ
 - សុកពាំងមាត់ស្បូន
 - កង្វះគ្រាប់ឈាមធ្ងន់ធ្ងរ (severe anemia)
 - ទឹកភ្លោះច្រើនពេក (polyhydramnios) ឬតិចពេក (oligohydramnios)
 - Fetal growth restriction (IUGR)
 - Malpresentation (breech, transverse,...)
 - គម្រោមសម្រាលមុនខែ
 - លើសសម្ពាធឈាម (HTA) ឬបម្រុងក្រឡាភ្លើង (preeclampsia)

ការកំណត់អាក្ខរាប្រឈម និងគ្រោះថ្នាក់តាមកាលវិភាគពិនិត្យផ្ទៃពោះ

ស្ថានភាពទារកក្នុងផ្ទៃពោះ៖

- ចលនាទារកជ័យចុះ
- ចង្វាក់បេះដូងទារក៖
 - $\leq 100\text{bpm}$
 - $\geq 180\text{bpm}$
 - Absent
- ទម្រង់ទារក៖
 - Transverse
 - Oblique
 - Breech

វិធីសាស្ត្រនៃការណាត់ជួបតាមដានផ្ទៃពោះ

- Follow up តាមរយៈទូរស័ព្ទ
- ផ្តល់ប្រឹក្សាផ្ទាល់ដោយគ្រូពេទ្យទៅលើករណីដែលបានរកឃើញថាមានការប្រឈម
- ថ្នាក់អប់រំម្តាយ(៦វគ្គ)

Take Home Message

- ឆ្នុបមានតួនាទីសំខាន់ណាស់ក្នុងការចូលរួមកាត់បន្ថយអត្រាមរណៈភាពមាតា និងទារកតាមរយៈការពិនិត្យថែទាំផ្ទៃពោះប្រកបដោយគុណភាព
- សហការណ៍គ្នារវាងអន្តរវិជ្ជាជីវៈ(ឆ្នុបគ្រប់ផ្នែក គ្រូពេទ្យ អ្នកមន្ទីរពិសោធន៍)
- ការពិនិត្យរកកត្តាប្រឈមឱ្យបានលឿន និងទាន់ពេលវេលាដើម្បីធ្វើការបញ្ជូន ស្រ្តីមានផ្ទៃពោះទៅកាន់មូលដ្ឋានសុខាភិបាលកម្រិតខ្ពស់ អាចជួយបង្ការ និង កាត់បន្ថយហានិភ័យដល់ស្រ្តី និងទារក។

References

- នាយកដ្ឋានមន្ទីរពេទ្យ ការិយាល័យគិលានុបដ្ឋាក និងឆ្នបឆ្នាំ២០២៥
- សៀវភៅពិធីសារជាតិគ្រប់គ្រងគ្លីនិកមាតុភាពគ្មានគ្រោះថ្នាក់សម្រាប់មន្ទីរពេទ្យបង្អែក កែសម្រួលលើកទី៣ មិថុនា ឆ្នាំ២០២០
- សៀវភៅថែទាំផ្ទៃពោះមុនសម្រាល ឆ្នាំ២០២២

សូមអរគុណ!

